

QORTI ĊIVILI **(Sezzjoni tal-Irkupru tal-Assi)**

Onor. Imħallef Henri Mizzi

Illum 14 ta' Frar 2025

Nru: ~~xxx~~1

Rikors Nru. 7/2024

Chantelle Zammit

v

Il-Kummissarju tal-Pulizija
u
L-Uffiċju għall-Irkupru tal-Assi

Dahla

1. B'sentenza tas-27 ta' Mejju 2024 mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali (is-"Sentenza"), Chantelle Zammit (l-"attriċi") instabet ħatja (flimkien ma' oħrajn) tal-imputazzjonijiet kollha kontriha. Apparti l-piena, dik il-qorti ordnat il-konfiska favur il-Gvern ta' Malta tal-mobbli u immobbli kollha tagħha.
2. L-attriċi kellha sat-13 ta' Ġunju 2024 biex tappella mis-Sentenza, iżda ma appellatx.

3. F'din il-kawża, li nfetħet b'rikors ġuramentat imressaq fit-13 ta' Settembru 2024, l-attriċi qiegħda titlob dikjarazzjoni li l-proprietà kkonfiskata permezz tas-Sentenza ma kellhiex tiġi hekk kkonfiskata u, konsegwentement, qiegħda titlob ukoll ir-revoka tal-ordni ta' kkonfiska fis-Sentenza.
4. Il-partijiet jaqblu li din għal din il-kawża japplika l-artikolu 7 tal-Kap. 373, kif kien qabel ma ġie fis-seħħ l-Att VI tal-2024.¹ Jaqblu ukoll li skont it-tieni sub-artikolu tal-artikolu 7 kif kien, din l-azzjoni kellha tinbeda:-

mhux iktar tard minn tliet xhur mid-data li fiha s-sentenza li tordna l-konfiska tkun saret finali u konkluziva.²
5. Il-konvenuti jgħidu li l-azzjoni tressqet tard. Fil-fehma tagħhom l-azzjoni kellha (in effect) titressaq fi żmien tliet xhur mid-data tas-Sentenza u mhux fi żmien tlett xhur mill-egħluq taż-żmien li l-attriċi kellha biex tappella.³
6. Din hi sentenza parzjali dwar din il-kwistjoni.

X'inh i t-tifsira tal-frazi 'mid-data li fiha s-sentenza .. tkun saret finali u konkluziva'?

7. Il-konvenuti jgħidu li għaliex l-attriċi ma ressqitx appell, kif kellha dritt tagħmel, allura s-Sentenza saret finali u konkluziva meta ngħatat u mhux, kif tgħid l-attriċi, meta għalaq iż-żmien mogħti biex isir appell. Għalhekk, skont il-konvenuti ż-żmien biex titressaq din il-kawża beda għaddej mid-data tas-Sentenza. Jekk għandhom raġun il-konvenuti, dan ikun ifisser li l-kawża riedet titressaq sas-27 ta' Awwissu 2024, u għalhekk tressqet tard.
8. L-argument tal-konvenuti jistrieħ prinċipalment fuq is-sentenza ta' din il-qorti, presjeduta mill-Onor Imħallef G Mercieca, fil-kawża *D'Arrigo v Bailey et.*⁴ L-attur f'dik il-kawża ġa kellu sentenza kontra l-konvenuti, li fiha l-konvenuti kienu ġew ordnati jiżgombraw minn

¹ Ara artikolu 32(5) tal-Att VI tal-2024.

² Il-verżjoni bl-Ingliż hi din: "Such action shall be brought not later than three months from the date on which the sentence ordering the forfeiture shall have become definite, by an application in the Civil Court (Asset Recovery Section)."

³ Din hi l-ewwel eċċezzjoni tal-konvenuti, paġna 124

⁴ 421/2015, Prim'Awla, deċ. 11 ta' Diċembru 2018

fond proprjetà tal-attur. Il-konvenuti kienu appellaw mis-sentenza, però ċedew l-appell u, f'dak l-istadju, irritornaw il-pussess tal-fond lill-attur. F'*D'Arrigo*, l-attur kien qed jitlob kumpens fir-rigward ta' okkupazzjoni lilegittima tal-fond mid-data tal-iżgumbrament li giet stabbilita fl-ewwel sentenza sad-data ta' meta l-pussess ngħata lura lilhom. Il-konvenuti kienu sostnew li kumpens ma kienx dovut għaliex huma taw il-pussess lura hekk kif dik is-sentenza għaddiet in għudikat, jiġifieri meta gie ċedut l-appell.

9. Il-qorti sabet li sentenza tal-ewwel istanza kienet effettiva minn meta ngħatat, mhux meta saret definittiva u inkontestabbli: u għalhekk il-konvenuti kellhom jagħmlu tajjeb għall-okkupazzjoni lilegittima mid-data li fiha, skont is-sentenza tal-ewwel qorti, il-konvenuti kellhom jiżgombraw, u mhux mid-data taċ-ċessjoni tal-appell.
10. Is-sentenza f'*D'Arrigo* ma ssostnix it-teżi tal-konvenuti; għall-kuntarju, pjuttost turi li hi żbaljata. Dik is-sentenza kienet dwar l-effett tas-sentenza qabel ma tkun għaddiet għudikat. Hawnhekk, m'ahniex qieghdin nqisu l-effetti tas-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati, iżda meta dik is-sentenza saret 'finali u konkluziva'. Dwar dan *D'Arrigo* tgħid hekk:

Illi minn dan isegwi li l-awtorità tal-għudikat mhux wiehed mill-elementi tas-sentenza. Min jagħmel hekk ikun qieghed iħallat l-effett normali tas-sentenza mad-definittività u l-inkontestabilità eventwali tagħha;

11. Jekk il-qorti qieghda tifhem sewwa l-argument tal-konvenuti, huma ma jgħidux li s-Sentenza saret definittiva u konkluziva qabel ma skada t-terminu tal-appell; imma li għaliex l-effetti (normali, kif issejthom *D'Arrigo*) tas-Sentenza jitqiesu mid-data tagħha, allura t-terminu biex titressaq din il-kawża għandu jitqies li beda minn meta s-Sentenza kellha dawk l-effetti.
12. Iżda, kif ingħad f'*D'Arrigo*, dan l-argument iħallat l-effett tas-Sentenza ma' meta għandu jitqies li għaddiet in għudikat, li hu dak li l-liġi tfisser bħala d-data minn meta jiskatta ż-żmien biex titressaq kawża bħal din.
13. Mhux il-każ li jingħad wisq iktar, għaliex il-punt hu ċar biżżejjed. Il-qorti żżid biss dawn iż-żewġ konsiderazzjonijiet: (i) li kieku l-legislatur ried jgħid li ż-żmien jibda jgħaddi mid-data tas-Sentenza (li, in effett, hi t-teżi tal-konvenuti), imissu qal hekk, kif għamel fl-artikolu 226(1) tal-Kap. 12, fejn jingħad li rikors ta' appell għandu jitressaq fi żmien tletin

jum mid-data tas-sentenza; u (ii) li kieku kellha tiġi aċċettata t-teżi tal-konvenuti, il-qorti tkun qiegħda mhux biss tinjora kliem inklużi fil-liġi imma, in effett, tibdel il-kliem ‘mid-data li fiha s-sentenza li tordna l-konfiska tkun saret finali u konkluziva’ għal ‘mid-data tas-sentenza’; haġa li, naturalment, il-qorti ma tistax tagħmilha.⁵

Deċiżjoni

L-ewwel eċċezzjoni hi għalhekk miċhuda, bl-ispejjeż kontra l-konvenuti.

Henri Mizzi
Imħallef

Tristan Duca
Deputat Registratur

⁵ *Verba cum effectu sunt accipienda* (Ulpian, *Digest* 2.7.5.2) jew, il-kliem għandhom ikollhom effett. Ara ukoll Scalia and Garner, *Reading Law: The Interpretation of Legal Texts*, First Printing, pagna 174: “The surplusage canon holds that it is no more a court’s function to revise by subtraction than by addition.”